UUTISET

Olin järkyttynyt tuottajien pienestä osuudesta leivän hinnassa. En ollut tätä ennen tietoinen asiasta. **LAURA KORHONEN-KOKKONEN, JOENSUU**

Kansa jonotti tuottajahintaista ruokaa

”Olette oikealla asialla.” ”Kauppa rohmuaa liikaa.” ”Mistä saa tietoa suoramyynnistä.”

MTK:n ja sen ruotsinkielisen sisarjärjestön SLC:n ruokataistelu reilumman kaupan puolesta keräsi liki 10 000 ihmistä. Suuri osa jonotti tuottajahintaan myytyä halpaa ruokaa, mutta moni maksoi myös täyden hinnan.

Tuottajan saamalla hinnalla myydyt peruselintarvikkeet hävisivät hetkessä kuluttajien kasseihin. Lihat menivät yleensä alle puolessa tunnissa ja viimeiset peruna- ja leipäpussit tunnissa.

Paikalla olleet viljelijät ja tuottajaliittojen edustajat olivat iloisia tilaisuuksien jälkeen siitä, miten myönteisesti heidät otettiin vastaan. Kävijät hämmästelivät ympäri maata viljelijän saaman osuuden pienuutta, osa ei edes uskonut sen voivan olla totta.

Viljelijöiden katsottiin olevan oikealla asialla ja kaupan roolia pidettiin liian vahvana. Kauppaa syytettiin rohmuamisesta. Hämeenlinnassa nuoret kyselivät suoramyyntikohteita.

Ruokataistelu sai ennennäkemättömästi mediajulkisuutta ja aihe ylsi kummankin televisiokanavan iltauutisiin. Lehdissä se sai runsaasti palstatilaa ja pääkirjoittajat ymmärsivät viljelijöitä.

Savon Sanomat varoitti siitä, ettei maataloutta saa päästää kuolemaan sukupuuttoon.

Tuottajahinnoin myymistä pidettiin hyvänä tapana kertoa viljelijän saaman osuuden kutistumisesta ja yleensäkin sen pienuudesta. Viesti meni perille paljon paremmin kuin aiemmin, kun tuotteita jaettiin ilmaiseksi.

MTK:n nettipalvelin ruuhkautui keskiviikkona aamupäivällä, vaikka kaikki mahdollinen oli tehty, jotta niin ei kävisi. Parhaimmillaan sivuja ladattiin 1 500 kertaa sekunnissa.

Tapahtuma järjestettiin samaan aikaan kymmenellä paikkakunnalla.

Naudanliha maksoi 3,11 euroa, sianliha 1,58 euroa ja munat 1,06 euroa kilolta. Kilon perunapussin sai 10 sentillä kuten myös vajaan puolen kilon leivän.

VEIKKO NIITTYMAA

Helsinki

KALLE SÄRKKÄ

Satojen ihmisten jonot kiersivät Helsingin Narinkkatoria keskiviikkona, kun tuottajajärjestöt myivät perusruokaa tuottajahintaan ja kertoivat tuottajan osuuden pienuudesta.

Joensuu

Aune Hämäläinen (keskellä) oli jonossa keulilla ja ehti ostamaan porsaanlihaa.

JAAKKO KILPIÄINEN

Maidontuottaja Mikko Huikuri yritti pitää jonottajat järjestyksessä.

Ruisleipä kainalossa kotiin.

Tuottajille maksetaan todella vähän

JOENSUU (MT)

”Miten monta leipää saa ostaa”, kyseltiin Joensuun torilla jo kello kymmeneltä.

Tieto MTK:n kampanjasta ja tuottajahintaisesta ruisleivästä sekä porsaanlihasta oli saanut väen liikkeelle. Useiden kymmenien metrien jono kiemurteli torilla jo kymmenen jälkeen.

”Kyllä maanviljelijöille maksetaan hävyttömän vähän”, totesi joku jossain niistä monista iäkkäämpien ihmisten muodostamista porukoista, joka ei ollut tullut paikalle jonottamaan leipää tai lihaa, vaan seurailemaan tapahtumaa sivusta.

Lisää suoramyyntiä

Mitä lähemmäksi kello kulki yhtätoista, sitä pitempi oli jono ja tiiviimpi tunnelma aivan jonon keulilla. Niin tuotteiden ostajat kuin tuottajatkin tuntuivat olevan ihmeissään väenpaljoudesta.

Kampanja oli houkutellut torille myös huomattavan määrän median edustajia.

Aune Hämäläinen oli aivan ensimmäisten joukossa, jotka pääsivät ostoksille. Hän sai ostettua sekä outokumpulaisen leipomon ruisleipää että polvijärveläisen Liha-Aitan pakkaamaa porsaanlihaa.

”Joka kylälle pitäisi saada yksi suoramyyntipaikka, jotta kauppaa voisi tehdä ilman turhia välikäsiä. Lisää tällaisia tapahtumia, olisin toki valmis maksamaan paljon enemmän tuotteista, mutta en kaupalle.”

Hämäläinen toivoo, että MTK:n kampanja herättäisi ihmiset ajattelemaan maataloustuottajien tilannetta.

> 100 kappaletta porsaanlihapakkauksia myytiin loppuun 10 minuutissa ja 300 ruisleipää oli tunnin jälkeen loppu.«

Hyvä vastaanotto

MTK-Pohjois-Karjalan järjestöagronomi **Maija Kakriainen** jututti jonottajia. Kakriaisen mukaan tempaus sai positiivisen ja ymmärtäväisen vastaanoton.

”Vaikka lihaa ei riittänyt läheskään kaikille jonottajille, siihenkin suhtauduttiin ymmärtäväisesti. Eihän lihaa pidä joka päivä syödäkään, tokaisi joku.”

100 kappaletta porsaanlihapakkauksia myytiin loppuun 10 minuutissa ja 300 ruisleipää oli tunnin jälkeen loppu.

Jorma Martikainen lähti torilta kotia kohti leipä kainalossa. Hän peräänkuulutti kohtuutta kaupan hinnoitteluun.

”Viljelijöiden kannattaisi järjestää useammin suoramyyntitapahtumia, saisi taatusti tuoretta leipää toisin kuin kaupasta.”

”Samalla menisi viesti kaupan suuntaan, että tuotteet saadaan kyllä myytyä suoraan kuluttajille ilman kauppaakin.”

SARI PENTTINEN

”Onpa paljon ihmisiä”

Liperiläinen maidontuottaja **Mikko Huikuri** yllättyi ihmismäärästä Joensuun torilla. ”Toisaalta jaossa on puoli-ilmaista tavaraa, mikä varmasti houkuttelee.”

Huikuri toivoi, että ainakin muutama torille halpaa leipää ja lihaa ostamaan tullut oivaltaisi, mistä kampanjassa on oikeasti kyse.

”Kuluttajat eivät tiedä tuottajille maksettavista hinnoista. Toivottavasti kampanja auttaa siinä asiassa.”

MTK-Pohjois-Karjalan puheenjohtaja **Jouni Mäkisalo** uskoi, että positiivisella kampanjoinnilla on parempi teho kuin traktorimarssilla torin ympärillä olisi ollut.

SARI PENTTINEN

”Suosin kotimaista ”

Joensuulainen **Laura Korhonen-Kokkonen** kertoi lukeneensa tiistaina sanomalehdestä MTK:n kampanjasta.

”Olin järkyttynyt tuottajien pienestä osuudesta leivän hinnassa. En ollut tätä ennen tietoinen asiasta.”

Hän oli jo ehtinyt miettiä, millä tavoin hän kuluttajana voisi vaikuttaa viljelijöiden tilanteeseen.

”Suosin kaupassa suomalaista ja leivon paljon leipää myös itse. Ruokaa kuluu paljon, kun perheessä on neljä lasta.”

Korhonen-Kokkonen olisi kiinnostunut ostamaan raakaaineita mahdollisimman suoraan tuottajilta, mutta niiden pitäisi olla saatavilla lähellä kotia, sillä perheellä ei ole autoa.

Joensuun torilta Korhonen-Kokkonen lähti kotiin ruisleipä kainalossa. ”Tuote ei ollut tärkein vaan ajatus.”

SARI PENTTINEN

Lappeenranta

ARI NAKARI

Tuntui vähän sairaalta ottaa noin halvalla”, Saara Sund ja Juho Smolander totesivat.

Sympatiaa työn tekijöille

LAPPEENRANTA (MT)

Jonon pituus löi MTK:n ruokatempauksen järjestäjät ällikällä Lappeenrannassa.

”Näin paljon emme osanneet odottaa”, MTK-Kaakkois-Suomen kenttäpäällikkö **Marjut Henttonen** hämmästeli yli sata metriä pitkää jonoa keskiviikkona kävelykatu Oleksilla.

Ensimmäiset jonottajista kertoivat tulleensa paikalle jo puoli yhdeksän maissa, kun myynti alkoi yhdeltätoista. Ruuat myytiin loppuun tunnissa.

”Monia tuntuu kismittävän kaupan osuuden suuruus ja se, miten paljon kaksi ketjua saa vaikuttaa hintaan”, Henttonen sanoi.

”Kahden kauppaketjun monopoli herättää aika lailla ajatuksia”, totesi yksi jonottaja.

”Tuottajan osuus on tosi pieni, mitätön oikeastaan”, ihmetteli myös hyvissä ajoin paikalle tullut lappeenrantalainen **Inkeri Oikkonen**.

Raskas työ, reilu korvaus

Henttonen arvelee, että kampanjan viesti meni hyvin läpi.

”Moni tuotteiden ostajista näki viljelijän työn raskaana ja fyysisenä työnä, josta tulisi saada kunnon korvaus.”

Positiivista palautetta tuottajille annettiin paljon, kritiikkiä ei juurikaan kuulunut.

Keskustelua tuottajahinnoista käytiin runsaasti myös jonon ulkopuolella, kaupoissa ja lähikaduilla.

”Nyt on tullut maataloustuottajien mitta täyteen, ihan oikein”, totesi eräs ohikulkija.

Ruokaa myymässä ollut tuottaja **Hanna Puolakka** kertoi katselleensa juuri ruokakaupassa hintoja vertailun vuoksi.

”Esimerkiksi tällaiset nautapalat maksavat siellä tosiaan 15 euroa kilo. Kyllä kauppa on ahne ja sillä on liikaa määräysvaltaa ketjussa.”

Opiskelija **Saara Sund** ja työtön **Juho Smolander** ostivat kaikkia tuotteita. ”Hyvä, että tällainen kampanja järjestetään. Vähän sairaalta tuntuu ottaa tuotteita näin halvalla. Outoa, miten suuri siivu hinnasta menee kaupalle”, Smolander pohti.

”Opiskelijana pitää tarttua mahdollisuuteen. Se mietityttää, mikä olisi kuluttajahinta, jos tuottajat saisivat työstään oikeudenmukaisen korvauksen”, Sund sanoo.

TERHI TORIKKA